

[Riishøj]

Vi har været vidne til en farlig udvikling i Angola, som vi kun kan håbe at vi får reddet her i sidste øjeblik bl.a. gennem indsats fra OAU's side. Vi er samtidig vidne til en ulykkelig udvikling i Sudan, i Liberia, i Somalia, stadig en farlig udvikling i Kenya, og Mozambique er jo et helt kapitel for sig selv. Alt i alt et dystert billede, et farligt billede, et billede, som kan skabe store både moralske og sikkerhedspolitiske problemer for os selv.

Lige før havde vi en debat om menneskerettighederne, og situationen i Afrika giver selvfølgelig også anledning til overvejelser omkring det spørgsmål. I SF har vi den opfattelse, som jeg egentlig tror vi deler alle sammen, at det afgørende her egentlig ikke er, om et land – et ludfattigt land med store indre problemer, med dyb, dyb fattigdom og krise – kan leve op til vores standarder med hensyn til menneskerettigheder. Det er en umulighed, slet og ret. Vi kan jo gå tilbage til det gamle Grækenlands Aristoteles, der understregede, at fyldte maver og demokrati altså hænger sammen. Det er en helt logisk ting. Det afgørende er, om der er en udviklingsretning i et land, som man kan skubbe videre på, og som man kan understøtte.

Her er der jo også grund til selvkritik. Der skal stilles krav til de lande, som vi samarbejder med i udviklingslandene, men der er altså også grund til selvkritik. Noget af den selvkritik får vi forhåbentlig lejlighed til at vende tilbage til i forbindelse med debatten om opfølgningen af Rio-konferencen om en uges tid.

En anden ting er alle de økonomiske forhindringer og barrierer, som vi stiller op over for udviklingslandene. Der blev nævnt tallet 500 mia. dollars om året. Det bidrager jo heller ikke til et fremskridt.

En tredje ting er det, der blev nævnt om våbenoverførsler. Ikke alene har vi fra vestlig side åbenbart forsynet Iraks diktator, Hussein, med våben lige til det sidste, men der sker også våbenoverførsler i stor stil til Afrika. Der håber jeg, at udenrigsministeren under formandskabet eksempelvis over for et land som Portugal vil rejse spørgsmålet om våbenoverførsler til RENAMO i den konflikt, der fuldstændig truer med at ødelægge Mozambique. Vi har et dybt moralsk problem i Europa i en stribe af de regionale konflikter, vi kender i øjeblikket.

Jeg skal ikke opsummere de tal, som giver det skræmmende billede af udviklingen i Afri-

ka; det er der flere, der har gjort; jeg har det egentlig også med i mit manuskript. Vi skal imidlertid hele tiden have i bagehovedet, når vi drøfter situationen i den tredje verden, at det, vi kalder udviklingshjælp, udgør ca. en tiendedel af de barrierer, vi stiller op over for udviklingslandene i form af barrierer for samhandel. Det viser den skærende kontrast imellem de bidrag, vi yder, og de muligheder, som vi fratager udviklingslandene.

Det, jeg i øjeblikket ser som noget positivt i ulandsdebatten, og som vi ikke rigtig har oplevet før, er, at vi ikke mere fokuserer så meget alene på den bilaterale bistand og på de 7-8 mia. kr., som vi selv yder i ulandsbistand, men at der er en større interesse for, hvad der sker i de internationale økonomiske organisationer. Det er her, det store slagsmål jo reelt foregår. Til gengæld er vi meget dårligt informeret om, hvad der sker. Hvad sker der egentlig i IMF og i Verdensbanken? Hvad er der egentlig sket under de forhandlinger, der er foregået inden for GATT?

Vi er velinformeret om hele konflikten mellem Europa og USA og Frankrigs veto, men vi er stort set ikke informeret om konsekvenserne af GATT-aftalen for verdens fattigste lande. Der er også noget, der tyder på, at det er svært at få informationerne. Hele dette forhandlingsforløb foregår meget lukket – af logiske grunde, men meget farligt for de nationale parlamenter, der skal ratificere, og som skal opfølge indgåede aftaler internationalt. Hvis det, der sker nu, kan føre til, at vi i væsentlig højere grad fokuserer på, hvad der sker i EF, i IMF, i Verdensbanken og i GATT, er det faktisk en positiv ting, og det er også af den grund, vi i SF hilser dagsordenen velkommen.

Vi kunne naturligvis, hvis vi selv havde fremsat en dagsorden, have føjet nogle flere kritiske bemærkninger ind med hensyn til, hvordan den nye økonomiske verdensorden fungerer på nuværende tidspunkt, og her vil vandene måske skilles, selv om vi nok er enige et pænt stykke af vejen med hensyn til kritikken. Jeg håber, at det, et så EF-euforisk parti som CD vil vælge at gøre, bliver at bidrage grundigt til, at vi får diskussionen om handelsprotektionismen og EF's handelsordninger – når man nu er så glad for EF. Hvis man elsker en organisation så meget, må man også kritisk gå den efter i sømmene, når man er vidne til en